FÆLLES HOLDNING (EF) Nr. 31/2005

fastlagt af Rådet den 18. juli 2005

med henblik på vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. .../2005 om anvendelse af Århus-konventionens bestemmelser om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet på Fællesskabets institutioner og organer

(2005/C 264 E/02)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 175, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ([1]),

efter høring af Regionsudvalget,

efter proceduren i traktatens artikel 251 ([2]), og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Fællesskabets lovgivning på miljøområdet tager sigte på at bidrage til bl.a. bevarelse, beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten og beskyttelse af menneskers sundhed.

(2) Fællesskabets sjette miljøhandlingsprogram ([3]) understreger, at det er vigtigt at give offentligheden tilstrækkelige miljøoplysninger og reelle muligheder for at deltage i beslutningsprocessen på miljøområdet for derved at fremme ansvarlighed og gennemsigtighed i beslutningsprocessen og bidrage til offentlighedens bevidsthed om og støtte til de afgørelser, der træffes. Programmet tilskynder — ligesom de tidligere programmer ([4]) — endvidere til en mere effektiv gennemførelse og anvendelse af Fællesskabets lovgivning om miljøbeskyttelse, herunder håndhævelse af fællesskabsreglerne og indgreb mod overtrædelser af Fællesskabets miljølovgivning.

(3) Den 25. juni 1998 undertegnede Fællesskabet den af De Forenede Nationers Økonomiske Kommission for Europa (UNECE) udarbejdede konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet (i det følgende benævnt »Århus-konventionen«). Fællesskabet godkendte Århus-konventionen den 17. februar 2005. Fællesskabsrettens bestemmelser bør bringes i overensstemmelse med konventionen.

(4) Fællesskabet har allerede vedtaget lovgivning, der er i stadig udvikling og bidrager til at nå Århus-konventionens mål. Der bør træffes foranstaltninger, så konventionens krav kommer til at gælde for Fællesskabets institutioner og organer.

(5) Det er hensigtsmæssigt at behandle Århus-konventionens tre søjler — adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser og adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet — i én enkelt retsakt og fastsætte fælles bestemmelser vedrørende mål og definitioner. Dette bidrager til at rationalisere lovgivningen og øge gennemsigtigheden af de gennemførelsesforanstaltninger, der træffes med hensyn til Fællesskabets institutioner og organer.

(6) Som generelt princip gælder de rettigheder, som Århus-konventionens tre søjler sikrer uden forskelsbehandling på grundlag af statsborgerskab, nationalitet eller bopæl/hjemsted.

(7) I Århus-konventionen defineres offentlige myndigheder bredt, idet det grundlæggende begreb er, at enkeltpersoner og disses organisationer bør have rettigheder i alle tilfælde, hvor der udøves offentlig myndighed. Det er derfor nødvendigt, at de fællesskabsinstitutioner og -organer, som denne forordning omfatter, defineres på samme brede og funktionelle måde. I overensstemmelse med Århus-konventionen kan Fællesskabets institutioner og organer udelukkes fra konventionens anvendelsesområde, når de handler som dømmende eller lovgivende myndighed. For at sikre overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 af 30. maj 2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter ([5]) bør bestemmelserne om adgang til miljøoplysninger dog gælde for Fællesskabets institutioner og organer, når disse handler som lovgivende myndighed.

([1]) EUT C 117 af 30.4.2004, s. 52.

([2]) Europa-Parlamentets udtalelse af 31.3.2004 (EUT C 123 E af 29.4.2004, s. 612), Rådets fælles holdning af 18.6.2005 og Europa-Parlamentets holdning af … (endnu ikke offentliggjort i EUT).

([3]) Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1600/2002/EF af 22. juli 2002 om fastlæggelse af Fællesskabets sjette miljøhandlingsprogram (EFT L 242 af 10.9.2002, s. 1).

([4]) Fællesskabets fjerde miljøhandlingsprogram (EFT C 328 af 7.12.1987, s. 1) og Fællesskabets femte miljøhandlingsprogram (EFT C 138 af 17.5.1993, s. 1).

([5]) EFT L 145 af 31.5.2001, s. 43.

(8) Definitionen af miljøoplysninger i denne forordning omfatter oplysninger i enhver form om miljøets tilstand. Denne definition, som er afstemt med definitionen i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger ([1]), har samme indhold som definitionen i Århus-konventionen. Definitionen af »dokument« i forordning (EF) nr. 1049/2001 omfatter miljøoplysninger som defineret i nærværende forordning.

(9) Det er hensigtsmæssigt, at denne forordning indeholder en definition af planer og programmer, der tager højde for bestemmelserne i Århus-konventionen, i overensstemmelse med den fremgangsmåde, der følges i forbindelse med medlemsstaternes forpligtelser i henhold til gældende fællesskabsret. Planer og programmer på miljøområdet bør defineres i forhold til deres bidrag til opfyldelsen af eller deres forventede betydelige indvirkning på opfyldelsen af målene for Fællesskabets miljøpolitik. Fællesskabets sjette miljøhandlingsprogram opstiller målene for Fællesskabets miljøpolitik og foranstaltninger til opfyldelse af disse mål for en tiårig periode fra den 22. juli 2002. Når nævnte program udløber, bør et efterfølgende miljøhandlingsprogram vedtages.

(10) Miljølovgivningen er i stadig udvikling, og definitionen af miljølovgivning bør derfor henvise til målene for Fællesskabets politik på miljøområdet som fastsat i traktaten.

(11) Individuelle forvaltningsakter bør kunne underkastes intern prøvelse, hvis de har bindende og ekstern virkning. Tilsvarende bør administrative undladelser kunne underkastes prøvelse, hvis der i henhold til miljølovgivningen er pligt til at udstede en forvaltningsakt. Da forvaltningsakter udstedt af en fællesskabsinstitution eller -organ, der handler som dømmende eller lovgivende myndighed, kan udelukkes fra denne forordning, bør det samme være tilfældet for andre undersøgelsesprocedurer, hvor fællesskabsinstitutionen eller -organet handler som administrativ prøvelsesinstans i henhold til traktatens bestemmelser.

(12) Århus-konventionen indeholder krav om offentlighedens adgang til miljøoplysninger, enten på anmodning eller gennem aktiv formidling ved de myndigheder, der er omfattet af konventionen. Forordning (EF) nr. 1049/2001 finder anvendelse på Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen samt på agenturer og lignende organer, der er oprettet ved en fællesskabsretsakt. Der opstilles heri regler for disse institutioner, der i vid udstrækning stemmer overens med Århus-konventionens bestemmelser. Det er nødvendigt at udvide anvendelsen af forordning (EF) nr. 1049/2001 til at omfatte alle andre fællesskabsinstitutioner og -organer.

(13) Når Århus-konventionen indeholder bestemmelser, der ikke helt eller delvis genfindes i forordning (EF) nr. 1049/2001, må dette afhjælpes i nærværende forordning, navnlig for så vidt angår indsamling og formidling af miljøoplysninger.

(14) Hvis offentlighedens ret til adgang til miljøoplysninger skal være reel, er det afgørende, at miljøoplysningerne er af god kvalitet. Der bør derfor indføres regler, der forpligter fællesskabsinstitutioner og -organer til at sikre en sådan kvalitet.

(15) Undtagelserne i forordning (EF) nr. 1049/2001 bør finde tilsvarende anvendelse på anmodninger om adgang til miljøoplysninger i henhold til nærværende forordning. Grundene til afslag for så vidt angår adgang til miljøoplysninger bør fortolkes restriktivt, idet der tages hensyn til den offentlige interesse, der tilgodeses ved oplysningernes udbredelse, og til, hvorvidt de oplysninger, der anmodes om, vedrører emissioner til miljøet. Begrebet »forretningsmæssige interesser« dækker aftaler om tavshedspligt indgået af institutioner eller organer, der handler som bank.

(16) Ved Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 2119/98/EF af 24. september 1998 om oprettelse af et net til epidemiologisk overvågning af og kontrol med overførbare sygdomme i Fællesskabet ([2]) er der allerede oprettet et net på fællesskabsplan til fremme af samarbejde og samordning mellem medlemsstaterne med bistand fra Kommissionen med henblik på bedre forebyggelse af og kontrol i Fællesskabet med en række overførbare sygdomme. Ved Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1786/2002/EF ([3]) er der fastlagt et program for Fællesskabets indsats inden for folkesundhed, som supplerer de nationale politikker. Dette program sigter bl.a. mod at højne oplysnings- og vidensniveauet med henblik på at udbygge folkesundheden og forbedre mulighederne for at reagere hurtigt og med en koordineret indsats på sundhedsrisici, og disse mål er klart i overensstemmelse med Århus-konventionens krav. Denne forordning bør derfor ikke berøre beslutning nr. 2119/98/EF og afgørelse nr. 1786/2002/EF.

([1]) EUT L 41 af 14.2.2003, s. 26.

([2]) EFT L 268 af 3.10.1998, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1882/2003 (EUT L 284 af 31.10.2003, s. 1).

([3]) EFT L 271 af 9.10.2002, s. 1. Ændret ved afgørelse nr. 786/2004/EF (EUT L 138 af 30.4.2004, s. 7).

(17) I henhold til Århus-konventionen skal parterne fastsætte foranstaltninger med henblik på offentlighedens deltagelse ved udarbejdelsen af planer og programmer på miljøområdet. Sådanne foranstaltninger skal omfatte rimelige tidsfrister for underretning af offentligheden om den pågældende beslutningsproces på miljøområdet. Hvis offentligheden reelt skal kunne deltage, skal deltagelsen finde sted på et tidligt tidspunkt, hvor alle muligheder står åbne. Når fællesskabsinstitutioner og -organer fastsætter bestemmelser om offentlighedens deltagelse, bør de udpege den del af offentligheden, der kan deltage.

(18) Århus-konventionens artikel 9, stk. 3, indeholder bestemmelser om adgang til retslige eller andre prøvelsesprocedurer med henblik på at anfægte private personers og offentlige myndigheders handlinger og undladelser, der er i strid med lovgivning vedrørende miljøet. Bestemmelser om adgang til klage og domstolsprøvelse bør være forenelige med traktaten. Det er i denne forbindelse hensigtsmæssigt, at denne forordning kun regulerer offentlige myndigheders handlinger og undladelser.

(19) For at sikre tilstrækkelige og effektive retsmidler, herunder retsmidler ved De Europæiske Fællesskabers Domstol i henhold til de relevante bestemmelser i traktaten, bør den fællesskabsinstitution eller det fællesskabsorgan, som har udstedt den anfægtede forvaltningsakt, eller som i tilfælde af en påstået administrativ undladelse har undladt at handle, have mulighed for på ny at overveje sin afgørelse eller for at handle, hvis der er tale om undladelse.

(20) Ikke-statslige organisationer, der er aktive på miljøbeskyttelsesområdet, og som opfylder visse kriterier, der navnlig sikrer, at de er uafhængige organisationer, hvis primære mål er at fremme miljøbeskyttelse, bør have ret til at anmode om intern prøvelse på fællesskabsplan af forvaltningsakter, der er udstedt af en fællesskabsinstitution eller et fællesskabsorgan eller undladelser i henhold til miljølovgivningen med det formål at få denne institution eller dette organ til på ny at overveje sagen.

(21) Hvis tidligere indgivne anmodninger om intern prøvelse ikke har ført til det ønskede resultat, bør den berørte ikke-statslige organisation kunne anlægge sag ved Domstolen i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i traktaten.

(22) Denne forordning respekterer de grundlæggende rettigheder og de principper, der er anerkendt i artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union og afspejlet i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, særlig artikel 37 —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

AFSNIT I

GENERELLE BESTEMMELSER

Artikel 1

Formål

1. Denne forordning har til formål at bidrage til opfyldelsen af forpligtelserne i henhold til UNECE-konventionen om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet, i det følgende benævnt »Århus-konventionen«, idet den fastsætter regler for, hvordan Århus-konventionens bestemmelser skal anvendes på fællesskabsinstitutioner og -organer, navnlig ved:

a) at sikre retten til offentlig adgang til miljøoplysninger, som fællesskabsinstitutioner eller -organer modtager eller tilvejebringer, og som er i sådanne institutioner eller organers besiddelse, og at opstille de grundlæggende vilkår og betingelser samt konkrete ordninger for udøvelsen af denne ret

b) at sikre, at miljøoplysninger gradvis stilles til rådighed for og formidles til offentligheden med henblik på at sikre, at miljøoplysninger i videst muligt omfang systematisk stilles til rådighed for og formidles til offentligheden. Med henblik herpå skal navnlig anvendelsen af computertelekommunikation og/eller elektronisk teknologi, når en sådan er til rådighed, fremmes

c) at give mulighed for offentlig deltagelse i forbindelse med planer og programmer på miljøområdet

d) at give adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet på fællesskabsplan på de betingelser, der fastsættes i denne forordning.

2. Ved anvendelsen af denne forordning bestræber fællesskabsinstitutioner og -organer sig på at yde offentligheden assistance til og vejledning i at søge adgang til oplysninger, at deltage i beslutningsprocesser og at søge adgang til domstolsprøvelse på miljøområdet.

Artikel 2

Definitioner

1. I denne forordning forstås ved:

a) »den informationssøgende«: enhver fysisk eller juridisk person, der anmoder om miljøoplysninger

b) »offentligheden«: en eller flere fysiske eller juridiske personer samt foreninger, organisationer eller grupper bestående af sådanne personer

c) »fællesskabsinstitutioner eller -organer«: offentlige institutioner, organer, kontorer eller agenturer, som er oprettet ved eller på grundlag af traktaten, medmindre de handler som dømmende eller lovgivende myndighed. Bestemmelserne i afsnit II gælder dog for fællesskabsinstitutioner eller -organer, der handler som lovgivende myndighed.

d) »miljøoplysninger«: alle oplysninger i skriftlig form, i billed- eller lydform eller i elektronisk eller en hvilken som helst anden fysisk form om:

i) tilstanden i miljøelementer som f.eks. luft og atmosfære, vand, jord, landskaber og naturområder, herunder vådområder, kyst- og havområder, biologisk mangfoldighed og dennes enkelte bestanddele, herunder genetisk modificerede organismer, og vekselvirkningen mellem disse elementer

ii) faktorer som f.eks. stoffer, energi, støj, stråling eller affald, herunder radioaktivt affald, emissioner, udledninger og andre udslip i miljøet, der påvirker eller vil kunne påvirke de i nr. i) nævnte miljøelementer

iii) foranstaltninger (herunder administrative foranstaltninger) såsom politikker, lovgivning, planer, programmer, miljøaftaler og aktiviteter, der påvirker eller kan påvirke de enkelte i nr. i) og ii) nævnte elementer og faktorer, samt foranstaltninger og aktiviteter, der har til formål at beskytte disse miljøelementer

iv) rapporter om gennemførelse af miljølovgivningen

v) rentabilitetsberegninger og andre økonomiske analyser og forudsætninger, som er anvendt i forbindelse med de i nr. iii) nævnte foranstaltninger og aktiviteter, og

vi) menneskers sundheds- og sikkerhedstilstand, herunder, hvor det er relevant, forurening af fødekæden, menneskers levevilkår, kulturminder og bygningsværker, i det omfang de påvirkes af eller kan påvirkes af de enkelte i nr. i) nævnte miljøelementers tilstand, eller via disse elementer af de i nr. ii) og iii) nævnte forhold

e) »planer og programmer på miljøområdet«: planer og programmer,

i) som udarbejdes og i givet fald vedtages af en fællesskabsinstitution eller et fællesskabsorgan

ii) som kræves ifølge love og administrative bestemmelser, og

iii) som bidrager til eller som kan ventes at få betydelig indvirkning på opfyldelsen af Fællesskabets miljøpolitiske mål, som opstillet i Fællesskabets sjette miljøhandlingsprogram eller i efterfølgende generelle miljøhandlingsprogrammer.

Generelle miljøhandlingsprogrammer betragtes også som planer og programmer på miljøområdet.

Denne definition omfatter ikke finans-, bank- eller budgetrelaterede planer og programmer, dvs. planer og programmer, som fastsætter, hvordan bestemte projekter og aktiviteter skal finansieres, eller som vedrører de foreslåede årlige budgetter, og heller ikke en fællesskabsinstitutions eller et fællesskabsorgans interne arbejdsprogrammer eller beredskabsplaner og -programmer, der udelukkende tager sigte på civilbeskyttelse

f) »miljølovgivning«: fællesskabslovgivning, der uanset retsgrundlaget bidrager til forfølgelse af målene for Fællesskabets politik på miljøområdet som anført i traktaten: bevarelse, beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten, beskyttelse af menneskers sundhed, en forsigtig og rationel udnyttelse af naturressourcerne og fremme på internationalt plan af foranstaltninger til løsning af de regionale og globale miljøproblemer

g) »forvaltningsakt«: enhver individuel foranstaltning i henhold til miljølovgivningen, der træffes af en fællesskabsinstitution eller et fællesskabsorgan, og som har bindende og eksterne virkninger

h) »administrativ undladelse«: en fællesskabsinstitutions eller et fællesskabsorgans undladelse af at udstede en forvaltningsakt som defineret i litra g).

2. Forvaltningsakter og administrative undladelser omfatter ikke en fællesskabsinstitutions eller et fællesskabsorgans foranstaltninger eller undladelser, når det handler i egenskab af administrativ prøvelsesinstans, f.eks. i medfør af:

a) traktatens artikel 81, 82, 86 og 87 (konkurrenceregler)

b) traktatens artikel 226 og 228 (traktatbrudssager)

c) traktatens artikel 195 (ombudsmandssager)

d) traktatens artikel 280 (sager ved Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF)).

AFSNIT II

ADGANG TIL MILJØOPLYSNINGER

Artikel 3

Anvendelse af forordning (EF) nr. 1049/2001

Forordning (EF) nr. 1049/2001 finder anvendelse på enhver anmodning fremsat af en informationssøgende om adgang til miljøoplysninger, der er i fællesskabsinstitutioners eller -organers besiddelse, uden forskelsbehandling på grundlag af statsborgerskab, nationalitet eller bopæl og, for juridiske personers vedkommende, uden forskelsbehandling på grundlag af det sted, hvor de har deres vedtægtsmæssige hjemsted eller det reelle center for deres virksomhed.

Ved anvendelsen af nærværende forordning forstås ved »institutioner« i forordning (EF) nr. 1049/2001 »fællesskabsinstitutioner eller -organer«.

Artikel 4

Indsamling og formidling af miljøoplysninger

1. Fællesskabsinstitutioner og -organer ordner de miljøoplysninger, som er relevante for deres funktioner, og som de er i besiddelse af, på en sådan måde, at oplysningerne aktivt og systematisk kan formidles til offentligheden, navnlig ved hjælp af computertelekommunikation og/eller elektronisk teknologi, i overensstemmelse med artikel 11, stk. 1 og 2, og artikel 12 i forordning (EF) nr. 1049/2001. De sikrer, at disse miljøoplysninger gradvis stilles til rådighed i elektroniske databaser, som er let tilgængelige for offentligheden gennem offentlige telekommunikationsnet. I dette øjemed lægger de de miljøoplysninger, de er i besiddelse af, ud på databaser og udstyrer disse med søgeværktøjer og andre former for software, der kan hjælpe offentligheden med at finde de ønskede oplysninger.

De oplysninger, der stilles til rådighed ved hjælp af computertelekommunikation og/eller elektronisk teknologi, omfatter ikke nødvendigvis oplysninger, der er indsamlet før denne forordnings ikrafttræden, medmindre de allerede er til rådighed i elektronisk form.

Fællesskabsinstitutioner og -organer træffer alle rimelige foranstaltninger for at vedligeholde miljøoplysninger, som de er i besiddelse af, i en form eller et format, som er let at reproducere og let tilgængelig via computertelekommunikation eller andre elektroniske medier.

2. De miljøoplysninger, som skal stilles til rådighed og formidles, ajourføres i relevant omfang. Ud over de dokumenter, der er omhandlet i artikel 12, stk. 2 og 3, og i artikel 13, stk. 1 og 2, i forordning (EF) nr. 1049/2001, omfatter databaserne eller registrene følgende:

a) internationale traktater, konventioner eller aftaler og fællesskabslovgivning om eller vedrørende miljøet samt politikker, planer og programmer på miljøområdet

b) statusrapporter om implementeringen af de i litra a) omhandlede tekster, når de er udarbejdet eller opbevares i elektronisk form af fællesskabsinstitutioner eller -organer

c) rapporter om miljøets tilstand som omhandlet i stk. 4

d) data eller oversigter over data fra overvågning af aktiviteter, der påvirker eller vil kunne påvirke miljøet

e) tilladelser, som kan have væsentlig indvirkning på miljøet, og miljøaftaler eller en henvisning til det sted, hvor oplysningerne kan rekvireres eller findes

f) miljøkonsekvens- og risikovurderinger vedrørende miljøelementer eller en henvisning til det sted, hvor oplysningerne kan rekvireres eller findes.

3. Fællesskabsinstitutioner og -organer kan, hvor det er hensigtsmæssigt, opfylde kravene i stk. 1 og 2 ved at oprette link til internetsider, hvor oplysningerne kan findes.

4. Kommissionen sørger for, at der med jævne mellemrum, der ikke overstiger fire år, offentliggøres og udsendes en rapport om miljøets tilstand, som indeholder oplysninger om miljøkvaliteten og belastningen af miljøet.

Artikel 5

Miljøoplysningernes kvalitet

1. Fællesskabsinstitutioner og -organer sikrer så vidt muligt, at alle oplysninger, der indsamles af dem, er ajourførte, nøjagtige og sammenlignelige.

2. Fællesskabsinstitutioner og -organer skal, hvis der anmodes om det, underrette den informationssøgende om, hvor vedkommende kan finde oplysninger om de målingsmetoder, herunder fremgangsmåderne for analyser, prøveudtagninger og forbehandling af prøver, der er anvendt ved tilvejebringelsen af oplysningerne, hvis sådanne oplysninger er til rådighed. Alternativt kan de henvise til den anvendte standardprocedure.

Artikel 6

Anvendelse af undtagelser for så vidt angår anmodninger om adgang til miljøoplysninger

1. For så vidt angår artikel 4, stk. 2, første led, i forordning (EF) nr. 1049/2001 anses der at foreligge en mere tungtvejende offentlig interesse i oplysningernes udbredelse, når de oplysninger, der anmodes om, vedrører emissioner til miljøet. For så vidt angår de andre undtagelser, der er fastsat i artikel 4, stk. 2 og 3, i forordning (EF) nr. 1049/2001, tages det ved vurderingen af, hvorvidt der foreligger en mere tungtvejende offentlig interesse i oplysningernes udbredelse, særligt i betragtning, at de oplysninger, der anmodes om, vedrører emissioner til miljøet.

2. Ud over i de tilfælde, der er fastsat i artikel 4 i forordning (EF) nr. 1049/2001, kan fællesskabsinstitutioner og -organer afslå adgang til miljøoplysninger, såfremt udbredelsen af oplysningerne vil kunne have en ugunstig indvirkning på beskyttelsen af det miljø, oplysningerne vedrører, som f.eks. ynglesteder for sjældne arter.

3. Når en fællesskabsinstitution eller et fællesskabsorgan er i besiddelse af miljøoplysninger, som hidrører fra en medlemsstat, rådfører institutionen eller organet sig med den pågældende medlemsstat og anvender eventuelle relevante undtagelser i henhold til fællesskabsretten. Institutionen eller organet udleverer oplysningen, hvis der ikke gælder nogen undtagelser.

Artikel 7

Anmodninger om adgang til miljøoplysninger, som ikke er i en fællesskabsinstitutions eller et fællesskabsorgans besiddelse

Modtager fællesskabsinstitutioner eller -organer en anmodning om adgang til miljøoplysninger, som ikke er i deres besiddelse, oplyser de hurtigst muligt den informationssøgende om, hvilken fællesskabsinstitution eller hvilket fællesskabsorgan eller hvilken offentlig myndighed som omhandlet i direktiv 2003/4/EF den pågældende efter deres mening kan rette henvendelse til for at få adgang til de ønskede oplysninger, eller de videresender anmodningen til vedkommende fællesskabsinstitution, fællesskabsorgan eller offentlige myndighed og underretter den informationssøgende herom.

Artikel 8

Samarbejde

I tilfælde af en overhængende trussel mod menneskers sundhed eller miljøet, uanset om den skyldes menneskelige aktiviteter eller naturlige årsager, samarbejder fællesskabinstitutioner og -organer på anmodning af offentlige myndigheder som omhandlet i direktiv 2003/4/EF med og bistår disse offentlige myndigheder, så de straks og uden ophold til den del af offentligheden, der kan blive berørt af truslen, kan udsende alle miljøoplysninger, der kan sætte den i stand til at træffe forholdsregler, der kan forebygge eller begrænse følgerne af truslen, såfremt disse oplysninger er i fællesskabsinstitutionernes eller -organernes og/eller de pågældende offentlige myndigheders besiddelse eller opbevares for dem.

Anvendelsen af stk. 1 berører ikke særlige forpligtelser i medfør af fællesskabslovgivningen, særlig beslutning nr. 2119/98/EF og afgørelse nr. 1786/2002/EF.

AFSNIT III

OFFENTLIG DELTAGELSE I FORBINDELSE MED PLANER OG PROGRAMMER PÅ MILJØOMRÅDET

Artikel 9

1. Fællesskabsinstitutioner og -organer giver gennem passende praktiske og/eller andre foranstaltninger offentligheden mulighed for på et tidligt tidspunkt og reelt at deltage i udarbejdelsen, ændringen eller revisionen af planer og programmer på miljøområdet på et tidspunkt, hvor alle muligheder stadig er åbne. Navnlig skal Kommissionen, når den udarbejder et forslag til en sådan plan eller et sådant program, som skal forelægges andre fællesskabsinstitutioner eller -organer til afgørelse, give mulighed for, at offentligheden kan deltage i denne forberedende fase.

2. Fællesskabsinstitutioner og -organer udpeger den del af offentligheden, der berøres eller vil kunne blive berørt af eller har en interesse i en plan eller et program som omhandlet i stk. 1, idet der tages hensyn til målene for denne forordning.

3. Fællesskabsinstitutioner og -organer sikrer, at den i stk. 2 omhandlede offentlighed ved offentlig bekendtgørelse eller på anden passende måde, f.eks. via elektroniske medier, hvis sådanne er til rådighed, informeres om:

a) udkastet til forslaget, hvis et sådant foreligger

b) miljøoplysningerne eller miljøvurderingen vedrørende den plan eller det program, der er under udarbejdelse, hvis sådanne informationer foreligger, og

c) de praktiske foranstaltninger med henblik på offentlighedens deltagelse, herunder:

   i) hos hvilken administrativ enhed de relevante oplysninger kan indhentes

   ii) til hvilken administrativ enhed kommentarer, udtalelser og spørgsmål kan rettes, og

   iii) rimelige tidsfrister, der giver offentligheden tilstrækkelig tid til at informere sig og forberede sig og til reelt at deltage i miljøbeslutningsprocessen.

4. Der fastsættes en frist på mindst fire uger for modtagelse af kommentarer. Når der organiseres møder eller høringer, gives der meddelelse herom mindst fire uger forinden. Fristerne kan afkortes i forbindelse med hastesager eller i tilfælde, hvor offentligheden allerede har haft mulighed for at kommentere den pågældende plan eller det pågældende program.

AFSNIT IV

INTERN PRØVELSE OG ADGANG TIL KLAGE OG DOMSTOLSPRØVELSE

Artikel 10

Anmodning om intern prøvelse af forvaltningsakter

1. Enhver ikke-statslig organisation, der opfylder kriterierne i artikel 11, kan indgive anmodning om intern prøvelse til den fællesskabsinstitution eller det fællesskabsorgan, som har udstedt en forvaltningsakt i henhold til miljølovgivningen, eller, i tilfælde af en påstået administrativ undladelse, burde have udstedt en sådan akt.

En sådan anmodning skal indgives skriftligt inden for en frist på højst fire uger efter udstedelsen, meddelelsen eller offentliggørelsen af forvaltningsakten, idet det seneste tidspunkt lægges til grund, eller, i tilfælde af en påstået undladelse, inden fire uger efter det tidspunkt, hvor forvaltningsakten var påkrævet. I anmodningen angives grundene til, at der anmodes om intern prøvelse.

2. Fællesskabsinstitutionen eller -organet som omhandlet i stk. 1 behandler enhver sådan anmodning, medmindre den er klart ubegrundet. Institutionen eller organet giver et begrundet skriftligt svar hurtigst muligt og senest 12 uger efter modtagelsen af anmodningen.

3. Er fællesskabsinstitutionen eller -organet trods den fornødne omhu ikke i stand til at behandle en anmodning i overensstemmelse med stk. 2, underretter den eller det snarest muligt og senest inden for den i stk. 2 nævnte frist den ikke-statslige organisation, som har indgivet anmodningen, om grundene til, at den ikke har behandlet denne, og oplyser, hvornår den påregner at gøre det.

Fællesskabsinstitutionen eller -organet behandler dog under alle omstændigheder anmodningen inden for en frist på 18 uger efter modtagelsen heraf.

Artikel 11

Kriterier for prøvelsesret på fællesskabsplan

1. En ikke-statslig organisation har ret til at indgive anmodning om intern prøvelse i henhold til artikel 10, forudsat:

a) at den er en uafhængig juridisk person, der ikke arbejder med gevinst for øje, i henhold til en medlemsstats nationale lovgivning eller praksis

b) at dens primære erklærede mål er at fremme miljøbeskyttelse inden for rammerne af miljølovgivningen

c) at den har eksisteret i mere end to år og aktivt forfølger sit mål som omhandlet i litra b)

d) at genstanden for anmodningen om intern prøvelse er omfattet af organisationens mål og aktiviteter.

2. Kommissionen vedtager de bestemmelser, der er nødvendige for at sikre en gennemsigtig og konsekvent anvendelse af de kriterier, der er anført i stk. 1.

Artikel 12

Sagsanlæg ved Domstolen

1. En ikke-statslig organisation, som har indgivet anmodning om intern prøvelse i henhold til artikel 10, kan anlægge sag ved Domstolen i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i traktaten.

2. Når fællesskabsinstitutionen eller -organet undlader at handle i overensstemmelse med artikel 10, stk. 2 eller 3, kan den ikke-statslige organisation anlægge sag ved Domstolen i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i traktaten.

AFSNIT V

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 13

Gennemførelsesforanstaltninger

Fællesskabsinstitutionerne og -organerne tilpasser om nødvendigt deres forretningsorden til denne forordning. Disse tilpasninger har virkning fra … (*).

Artikel 14

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft på tredjedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den anvendes fra … (**).

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Europa-Parlamentets vegne

…

Formand

På Rådets vegne

…

Formand

(*) p.m.
(**) p.m.

RÅDETS BEGRUNDELSE

I. INDLEDNING

Kommissionen vedtog sit forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om anvendelse af Århus-konventionens bestemmelser om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet på Fællesskabets institutioner og organer den 28. oktober 2003.

Europa-Parlamentet vedtog sin førstebehandlingsudtalelse under mødeperioden den 29. marts-1. april 2004.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog sin udtalelse den 29. april 2004 ([1]).

Rådet vedtog sin fælles holdning den 18. juli 2005.

II. FORMÅL

Formålet med forordningen er at anvende Århus-konventionens principper på Fællesskabets institutioner og organer ved at indføre en ramme af krav på fællesskabsplan for adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet. Forordningen bidrager derfor til forfølgelse af målene for Fællesskabets miljøpolitik som anført i artikel 174, stk. 1, i EF-traktaten. Endelig vil vedtagelsen af forordningen vise globalt, at Det Europæiske Fællesskab er fast besluttet på at leve op til sit ansvar på miljøområdet.

III. ANALYSE AF DEN FÆLLES HOLDNING

1. Generelle spørgsmål

En række af Europa-Parlamentets førstebehandlingsændringer er blevet indarbejdet i den fælles holdning enten ordret, delvis eller i princippet. Især er de proceduremæssige krav, som Fællesskabets institutioner og organer skal opfylde med hensyn til oplysning af offentligheden og offentlig deltagelse i beslutningsprocesser, blevet præciseret og styrket. Med hensyn til adgang til klage og domstolsprøvelse er kriterierne for retten til indgive anmodning om intern prøvelse blevet forenklet. Det kræves nu ikke længere, at kvalificerede organer (nu defineret som ngo'er, der opfylder de relevante kriterier) er aktive på fællesskabsplan som sådan, men eventuelle anmodninger skal vedrøre spørgsmål på fællesskabsplan, dvs. være i overensstemmelse med definitionen af miljølovgivning i artikel 2, litra f).

Andre ændringer er derimod ikke blevet afspejlet i den fælles holdning, fordi Rådet fandt, at de var unødvendige og/eller uønskelige, eller fordi bestemmelser fra Kommissionens oprindelige forslag var blevet slettet eller stærkt omarbejdet.

Den fælles holdning indeholder også andre ændringer end dem fra Europa-Parlamentets førstebehandlingsudtalelse. Desuden er der foretaget en række redaktionelle ændringer for at gøre teksten klarere eller at sikre den generelle sammenhæng i forordningen.

2. Specifikke spørgsmål

Rådet fandt især,

— at ændring 39, 40 og 41 ikke kunne accepteres, fordi bæredygtig udvikling ligger uden for konventionens anvendelsesområde og ikke er på linje med artikel 174 i EF-traktaten med hensyn til miljøpolitikkens mål

([1]) EUT C 117 af 30.4.2004, s. 52.

— at ændring 1 var dækket af ordlyden i betragtning 7

— at ændring 56 kunne have skabt en overlappende undtagelsesordning: Forordning (EF) nr. 1049/2001 udgør en tilstrækkelig ramme til at sikre opfyldelse af konventionen

— at ændring 3, 7 og 10 gik ud over kravene i Århus-konventionen og derfor var unødvendige for at sikre opfyldelse

— at ændring 5 ikke var forbundet med nogen specifik bestemmelse i forordningen; ønsket om at strømline procedurerne opfyldes især af artikel 10-12 i den fælles holdning

— at ændring 8 og 44 ikke længere var relevante, da begrebet »kvalificeret organ« er udgået af teksten

— at ændring 9 ikke kunne accepteres, fordi definitionen af »miljøoplysninger« i den fælles holdning er taget fra direktiv 2003/4/EF om offentlig adgang til miljøoplysninger

— at ændring 16 gik ud over bestemmelserne om formidling af oplysninger i direktiv 2003/4/EF og ville have medført unødvendige administrative byrder

— at ændring 17 og 19 var en gentagelse af bestemmelser, som allerede er klare i forordning (EF) nr. 1049/2001

— at ændring 21, 22 og 23 forekom for normative: Det bør overlades til institutioner og organer at bestemme, hvordan de ønsker at tage hensyn til resultaterne af den offentlige deltagelse, på grundlag af de generelle principper, som er fastlagt i forordningen

— at ændring 25 ikke kunne accepteres, fordi den kunne have sinket procedurerne betydeligt

— at ændring 30, 42, 47, 48, 49, 50, 52 og 53 var uacceptable, eftersom Århus-konventionen overlader det til parterne at fastlægge de nærmere bestemmelser for adgang til klage og domstolsprøvelse. Bortset fra at begrænse begrebet »kvalificeret organ« til ngo'er, der opfylder en række betingelser, holder den fælles holdning sig nøje til bestemmelserne i artikel 230, stk. 4, og artikel 232, stk. 2, i EF-traktaten, som er tilstrækkelige til at sikre opfyldelse

— at ændring 51 var unødvendig, fordi de nærmere bestemmelser om adgang til Ombudsmanden som fastlagt i artikel 195 i EF-traktaten er tilstrækkelige til at sikre opfyldelse af konventionen og derfor ikke bør ændres

— at visse elementer i ændring 33, 35 og 58 kunne accepteres. En henvisning til bæredygtig udvikling blev dog anset for uhensigtsmæssig i den foreliggende kontekst under hensyn til definitionen af miljølovgivning, jf. forklaringen ovenfor i forbindelse med ændring 39, 40 og 41. Desuden sikrer den fælles holdning, at man med kriterier for retten til at indgive en anmodning (nu artikel 11) undgår retlig uklarhed

— at ændring 36 ikke længere var relevant, da den tilsvarende artikel er blevet slettet (artikel 13 i det oprindelige forslag), og den tidligere artikel 12 (nu artikel 11) er blevet omformuleret

— at ændring 37 og 38 burde afvises, fordi ikke alle fællesskabsinstitutioner og -organer automatisk vil skulle tilpasse deres forretningsorden. Skulle det være nødvendigt, bør de have tilstrækkelig tid til det og derefter tid til at bringe den nye forordning i anvendelse.

IV. **KONKLUSION**

Rådet mener, at den fælles holdning udgør en afbalanceret pakke af foranstaltninger, som vil bidrage til forfølgelse af målene for Fællesskabets miljøpolitik som anført i artikel 174, stk. 1, i EF-traktaten og samtidig sikre opfyldelse af kravene i Århus-konventionen og forenelighed med den relevante eksisterende lovgivning, især forordning (EF) nr. 1049/2001, uden at der skabes unødvendige omkostninger.

Det ser frem til konstruktive drøftelser med Europa-Parlamentet med henblik på en snarlig vedtagelse af forordningen.